

د پوهنې وزارت

د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساینس د مرکز معینیت

د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي

کتابونو د تالیف لوی ریاست

حسن خط

لومړی ټولگی

Ketabton.com

د چاپ کال ۱۳۸۹ هـ. ش.

درسي کتابونه د پوهنې په وزارت پورې اړه لري. په
بازار کې بې اخیستنه او خرڅونه په کلکه منع ده. له
سرغړونکو سره قانوني چلند کېږي.

ISBN 978-9936-25-155-7

9 789936 251557 >

د پوهني وزارت

د تعليمي نصاب، د ښوونکو د روزنې

او د ساينس د مرکز معينيت

د تعليمي نصاب د پراختيا او درسي

کتابونو د تاليف لوی رياست

حسن خط

لومړی ټولگی

د چاپ کال ۱۳۸۹ هـ. ش.

د کتاب د تالیف، څېړنې او تدقیق کمیټې

لیکوالان:

۱. محمد ظاهر طاهري د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنټ امر.
۲. سیدانور میچخیل د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنټ علمي غړی
۳. عبدالجلیل آخندزاده د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنټ علمي غړی.
۴. ژباړونکی: سید انور مېچن خېل د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنټ غړی.

تایید او مطالعه:

ملي شورا:

- د ولسي او مشرانو جرگو د دیني، پوهنې او لوړو زده کړو د کمیسیونونو غړي.

د څېړنې او تدقیق کمیټې:

د علومو اکاډمي:

- سرڅېړونکی عبدالواجد واجد د علومو اکاډمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز رئیس.
- ذکریا ملاتړ د علومو اکاډمي د ژبو او ادبیاتو د مرکز علمي غړی.

د کابل پوهنتون:

- پوهندوی محمد رفیق رفیق د کابل پوهنتون د ژبو او ادبیاتو د پښتو څانګې استاد.
- نجیب الله عزیزی د کابل پوهنتون د هنرونو د پوهنځي مرستیال.
- سوسن وردګ د ښوونې او روزنې د کلمبیا پوهنتون څخه.

پوهنې وزارت:

۱. سعدالدین شیون د پوهنې وزارت سلاکار.
۲. ډاکټر صدیق الله ویرا د پوهنې وزارت سلاکار.
۳. نفیسه پوپلزی د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنټ غړی.
۴. محمد غالب الله یار د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست د هنرونو د دیپارټمنټ غړی.
۵. احمد شفیق برنایار د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.
۶. بلقیس احمدی د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.
۷. فرحتیار د هنرونو د مسلکي لیسې ښوونکی.

د محتویاتو، ژبې، سیاسي، فرهنگي، او دیني برخو د څېړنې او کره کتنې کمیټې:

- د کتور محمد یوسف نیازی د پوهنې وزارت سلاکار.
- محمد آصف ننگ د پوهنې وزارت د څېړونو او اطلاعاتو رئیس.

نگارستان:

۱. رحمت الله د میمنه ګي نگارستان څخه.
۲. احمد شاه له آشیانې نگارستان څخه.

د تدقیق، تصحیح او څارنې کمیسیون:

د کتور عبدالغفور غزنوي د تعلیمي نصاب، د ښوونکو د روزنې او د ساینس د مرکز معین - د کمیسیون رئیس.
 د سرمؤلف مرستیال عبدالظاهر گلستاني د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف لوی رئیس. - غړی
 سید محمود خلیق د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تالیف ریاست علمي غړی - غړی

کمپوز او ډیزاین: حمیدالله غفاري او رحمت الله غفاري

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچي يې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی	د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي	پامپريان، نورستانيان
براهوي دي، قزلباش دي	هم ايماق، هم پشه يان
دا هيواد به تل ځليري	لکه لمر پر شنه آسمان
په سينه کې د آسپا به	لکه زړه وي جاويدان
نوم د حق مودی رهبر	وايو الله اکبر وايو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحيم

د پوهنې د وزیر پېغام

گرانو استادانو، ښوونکو او زده کوونکو،

ښوونه او روزنه د هر هېواد د پراختیا او پرمختګ بنسټ جوړوي. تعلیمي نصاب د ښوونې او روزنې مهم توکی دی چې د علمي پرمختګ او ټولنې د اړتیاوو له مخې رامنځته کېږي. څرګنده ده چې علمي پرمختګ او ټولنیزې اړتیاوې تل د بدلون په حال کې وي. له دې امله لازمه ده چې تعلیمي نصاب هم علمي او رغنده انکشاف ومومي. البته نه ښایي چې تعلیمي نصاب د سیاسي بدلونونو او د اشخاصو د نظریو او هیلو تابع شي.

دا کتاب چې نن ستاسو په لاس کې دی، پر همدې ارزښتونو چمتو او ترتیب شوی دی. علمي ګټورې موضوعګانې پکې زیاتې شوې دي. د زده کړې په بهیر کې د زده کوونکو فعال ساتل د تدریسي پلان برخه ګرځیدلې ده.

هیله من یم دا کتاب له لارښوونو او تعلیمي پلان سره سم د فعالې زده کړې د میتودونو د کارولو له لارې تدریس شي او د زده کوونکو میندې او پلرونه هم د خپلو لویو او زامنو په باکیفیته ښوونه او روزنه کې پرله پسې ګډه مرسته وکړي چې د پوهنې د نظام هیلې ترسره شي او زده کوونکو او هېواد ته ښې بریاوې ور په برخه کړي.

زه پر دې ټکي پوره باور لرم چې زموږ گران استادان او ښوونکي د تعلیمي نصاب په رغنده پلي کولو کې ستره دنده او دروند مسؤولیت لري.

د پوهنې وزارت تل زیار کاري چې د پوهنې تعلیمي نصاب د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو، د وطن دوستۍ د پاک حس په ساتلو او علمي معیارونو سره سم د ټولنې د څرګندو اړتیاوو له مخې پراختیا ومومي.

په دې ډګر کې د هېواد له ټولو علمي شخصیتونو، د ښوونې او روزنې له پوهانو او د زده کوونکو له میندو او پلرونو څخه هیله لرم چې د خپلو نظریو او رغنده وړاندیزونو له لارې زموږ له مؤلفانو سره د درسي کتابونو په لاسه تالیف کې مرسته وکړي.

له ټولو هغو پوهانو څخه چې ددې کتاب په چمتو کولو او ترتیب کې یې مرسته کړې، له ملي او نړیوالو درنو موسسو، او نورو ملګرو هېوادونو څخه چې د نوي تعلیمي نصاب په چمتو کولو او تدوین او د درسي کتابونو په چاپ او وېش کې یې مرسته کړې ده، مننه او درناوی کوم.

ومن الله التوفیق

فاروق وردګ

د افغانستان د اسلامي جمهوریت د پوهنې وزیر

فهرست

شمبر	عنوان	مخ
- ۱	د خطاطی د وسیلو په شمول لومړنې لوستونه -	۱ .....
- ۲	د نی قلم د بېلو بېلو برخو سره آشنایی -	۲ .....
- ۳	د کرسی د خط سره آشنایی	۳ .....
- ۴	لومړی لوست آزاد حرکتونه	۴ .....
- ۵	دوهم لوست د ټکو اېښودل	۵ .....
- ۶	درېم لوست (لف او مد)	۶ .....
- ۷	څلورم لوست د (ب) توری	۷ .....
- ۸	پنځم لوست د (ت) توری	۸ .....
- ۹	شپږم لوست د (ټ) توری	۹ .....
- ۱۰	اووم لوست د (ج) توری	۱۰ .....
- ۱۱	اتم لوست د (څ) توری	۱۱ .....
- ۱۲	نهم لوست د (د) توری	۱۲ .....
- ۱۳	لسم لوست د (ر) توری	۱۳ .....
- ۱۴	یوولسم لوست د (س) توری	۱۴ .....
- ۱۵	دولسم لوست د کش شوي (س) توری	۱۵ .....
- ۱۶	دیارلسم لوست د (ص) توری	۱۶ .....
- ۱۷	څوارلسم لوست د (ط) توری	۱۷ .....
- ۱۸	پنځلسم لوست د (ع) توری	۱۸ .....
- ۱۹	شپاړسم لوست د (ف) توری	۱۹ .....
- ۲۰	اوه لسم لوست د (ق) توری	۲۰ .....
- ۲۱	اتلسم لوست د (ک) توری	۲۱ .....
- ۲۲	نولسم لوست د (ل) توری	۲۲ .....
- ۲۳	شلسم لوست د (م) توری	۲۳ .....
- ۲۴	یو ویشتم لوست د (ن) توری	۲۴ .....
- ۲۵	دوه ویشتم لوست د (و) توری	۲۵ .....
- ۲۶	درویشتم لوست د (ه) توری	۲۶ .....
- ۲۷	څلور ویشتم لوست د (لا-ا) توری	۲۷ .....
- ۲۸	پنځه ویشتم لوست د سرچپه (ے) توری	۲۸ .....
- ۲۹	شپږ ویشتم لوست د چپه ی توری	۲۹ .....

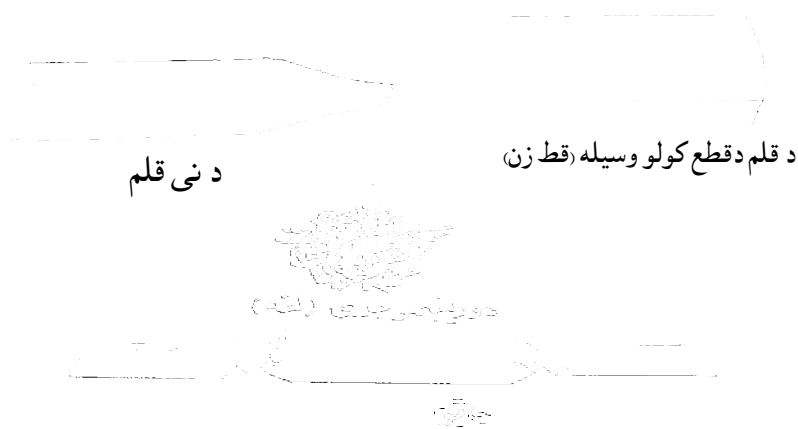

سبحان من لا
يظلمه شيء

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

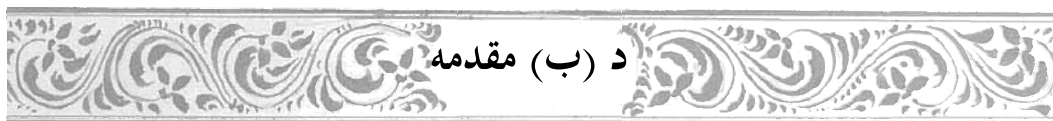
د الف مقدمه

موخه: د خطاطی د وسایلو او د هغې نه د سمې گټې
اخیستني سره د زده کونکو آشنا کول .
آیا په خوا د دې وسایلو سره آشنا وی؟

فعالیتونه: زده کوونکي دې بڼه او مناسب کړکي قلمونه له ځانه سره ولري.

شاغلیه بڼونکيه! د پورتنیو شکلو او دهغې د خصوصیاتو او د سم په
کار اچولو په هکله زده کونکو ته پوره معلومات وړاندې کړی.

د (ب) مقدمه

د نی قلم

موخه: د نی قلم د مختلفو برخو سره د زده کوونکو آشنا کول.

پوښته ولې د نی قلم سر کوی؟

فعالیتونه: د نی قلم د خصوصیاتو په هکله د خپل ښوونکي او والدينو څخه پوښتنه وکړئ.

ښاغلیه ښوونکيه! د زده کوونکو قلمونه جوړ کړئ. نی قلم په توره تخته رسم کړئ او دهغې د هرې برخې په هکله معلومات ورکړئ.

د کرسی خط:

بناغلیه بنوونکیه! د کرسی خط هغه مستقیم او افقي خط ته وایي چې د کاغذ او یا کتابچې په مخ ایستل کېږي او زده کوونکي د هغې پرمخ خط لیکي یعنې (د ټکو د پرځای کښینولو خط).

ددې کتاب په هر درس کې په دقیقه او سمه توګه د کرسی خط در بنودل شوی دی ترڅو د هغه په هکله زده کوونکو ته سمه لارښوونه وکړئ!

لومړۍ لوست

موخه: د لاس د بڼه خوځیدو سره د زده کوونکو بلدیدل.

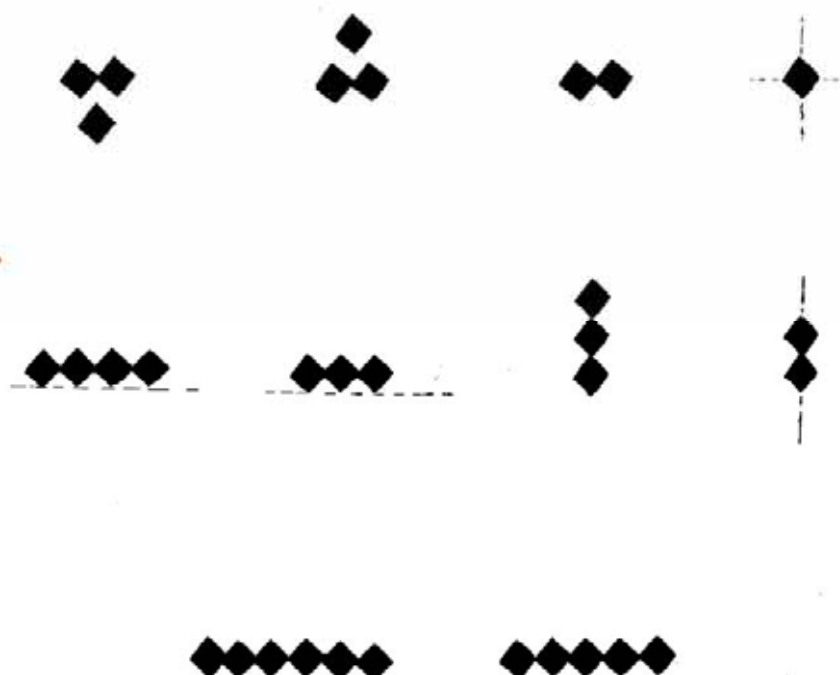
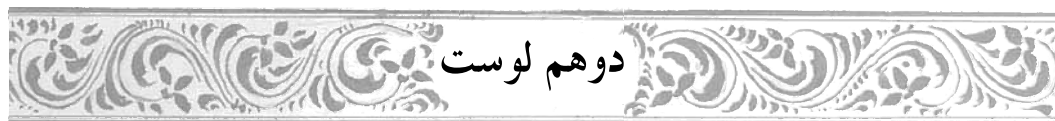

فعالیتونه: زده کوونکي دې دا حرکتونه په دوامداره توګه په ټولګي او کور کې تمرین کړي.

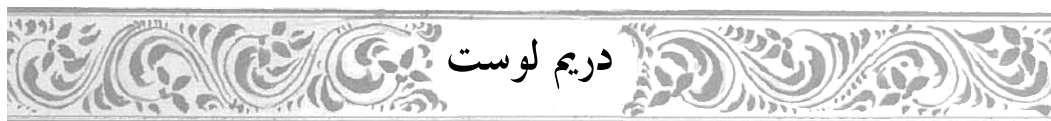

لومړۍ لوست

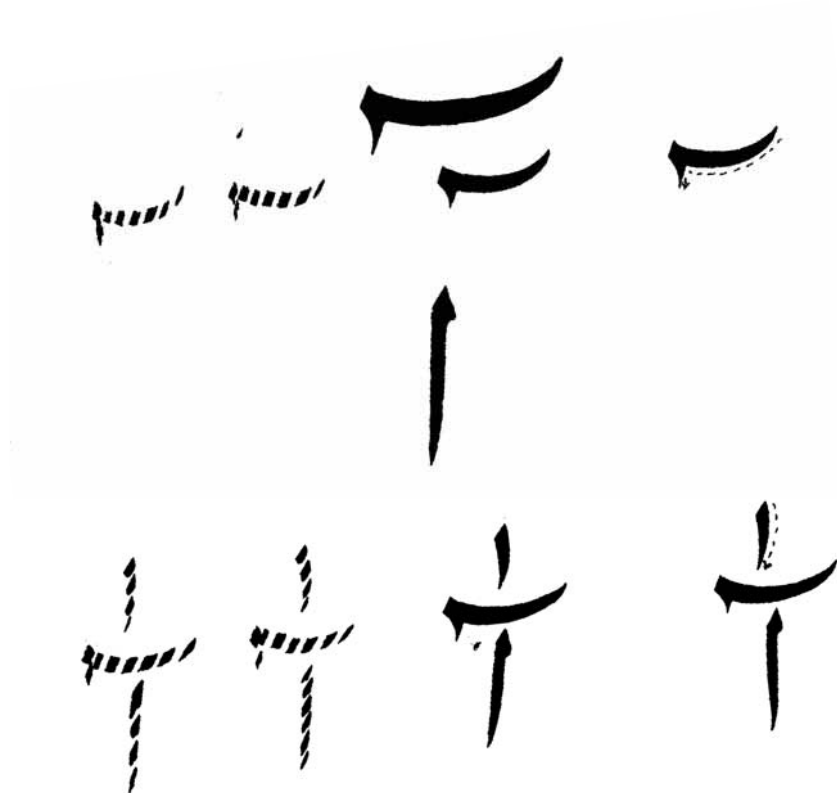
دښوونکي له پاره یادونه: د نۍ د قلم په واسطه د لومړني حرکتونه د زده کوونکو د لاس دعادي کولو لپاره په آزاد ډول دښي نه چپې خواته او برعکس دهغې کار او یا لیکل کېږي.

دښوونکي له پاره يادونه: زده کوونکو ته ور وښيي چې په لومړې سر کې دقلم نوکه دکاغذ په سرږدو او هغه د چپې خوانه ښي خواته کش کوو، ترڅو متساوی الاضلاع مربع ترې جوړه شي. ددوو ټکو دليکلو په وخت کې لومړی د چپې خوا ټکي ږدو بيا دويم ټکي دهغي په ښي خوا ليکو. په درې ټکيز کې لومړی چپې او بيا ښي خواته ټکي ږدو او دريم ټکی لاندې او يا باندې ددواړو ټکو ترمينځ ليکو.

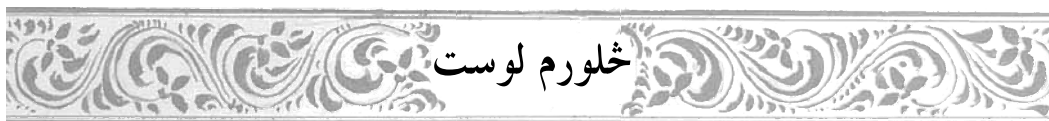
موخه: د مفردو تورو د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول .

فعالیتونه: زده کوونکي دې د حسن خط په ساعتونو کې په ډیره علاقمندي مفرد توري تمرین کړي

بناغلیه بنوونکيه! الف او مد په زده کوونکو خو واره تمرین کړی!

موخه: د ب توري د ليكلوسره د زده كوونكو آشنا كول.

ب

ب ب ب

آب آب

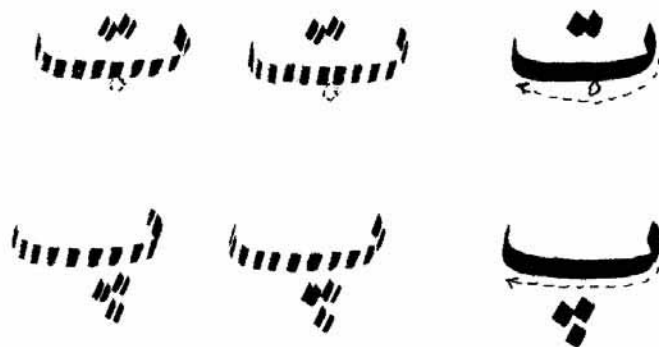
بناغليه بنوونكيه : د الف او ب توري د كوسي په خط باندي په زده كوونكو تمرين كړئ! - د هر درس توري د زده كوونكو په كتابچو كې په سمه توگه وليكي.
كورني دنده: (آ - ب)

پنجم لوست

موخه: د ټ او دهغه د هم رنگه تورو د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

ټ

ټ

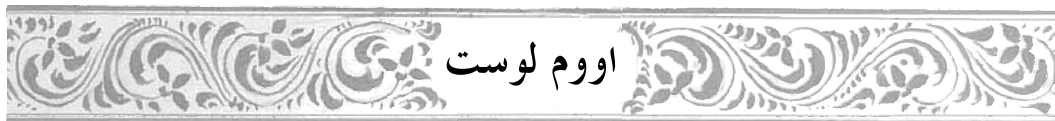
دښوونکي له پاره یادونه: زده کوونکو ته دې لارښوونه وشي چې د(ب ، ت ، ټ ، پ، ټ) توري یو ډول لیکل کېږي چې توپر یې یوازې په ټکو کې دی.
کورنۍ دنده : (ټ)

شپږم لوست

موخه: د پ او دهغه د هم رنگه تورو د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

دښوونکي له پاره یادونه: زده کوونکي وپوهوی چې د (پ ، ت ، ث ، پ ، ت) توري یو ډول لیکل کېږي چې توپیر یې یوازې په ټکو او د پ په پنډاک کې دی.
کورنۍ دنده : (پ)

موخه: د ج اودهغه دهم رنگه تورو د لیکلوسره د زده کونکو آشنا کول.

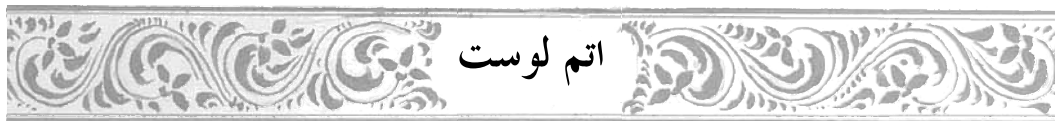
ج

ج ج ج ج

ج

دښوونکی له پاره یادونه: زده کونکو ته وښایاست چې دجیم دتوري سر دقلم په پورتنۍ نیمه
څوکه لیکل کېږي چې وروسته یې بیا کاسه د قلم په ټوله څوکه لیکل کېږي.
کورنۍ دنده: (ج)

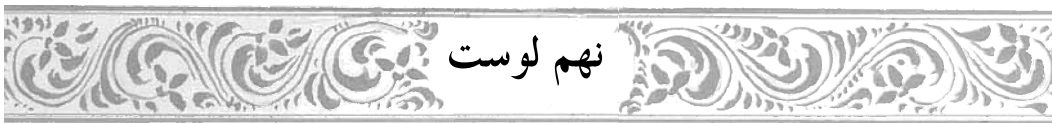
خ

ج ج ج ج ج ج

ج ج

دبسونکی له پاره یادونه: زده کوونکوته ور زده کړی چې دجیم دتوري سر دقلم په څوکه (دقلم وحشي څوکه) لیکل کېږي چې وروسته یې بیا کاسه لیکل کېږي. پاتې دې نه وي چې د ح ، چ ، خ ، خ ، خ ، ج) توري ټول یوډول لیکل کېږي او توپیریې یوازې په ټکو کې دي.
کورنۍ دنده: (خ)

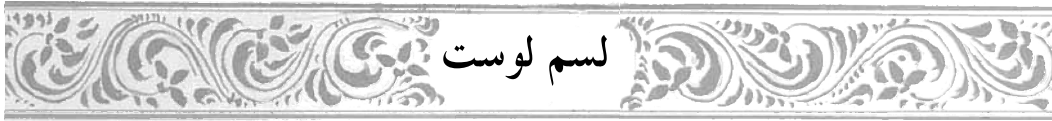

موخه: د (د) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

د

دښوونکي له پاره یادونه : زده کوونکو ته ور وښایاست چې د دال پر سر د یوه ټکي اېښودلو څخه
 ذال جوړېږي او ددال کښتنی. برخې کې پڼپک ورکړل شي نو هغه دډال توری دی او دا دری واړه
 توري یو ډول لیکل کېږي.
 کورنی دنده : (د)

موخه: (د ر) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

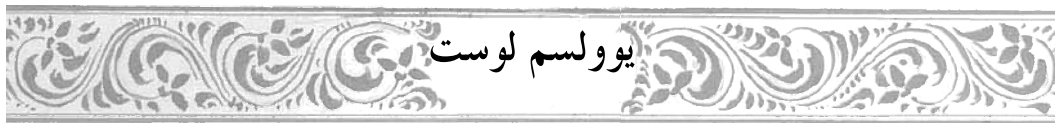
ر

ر ر ر

ابج د س س

دښوونکی له پاره یادونه: زده کوونکي دې د (ا، ب، ج، د، ر) توري په نې قلم چې څوکه یې نری، وي څو څو واره مشق او تمرین کړي. د ر، ز، پ او ر توري یوشان لیکل کېږي. او زده کوونکو ته وواياست چې د (ر) توري پر سر د یوه ټکي اېښودلو څخه د (ز) توري جوړېږي. کورنۍ دنده: (ر)

موخه: د (س) اودهغه د هم رنگه تورود لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

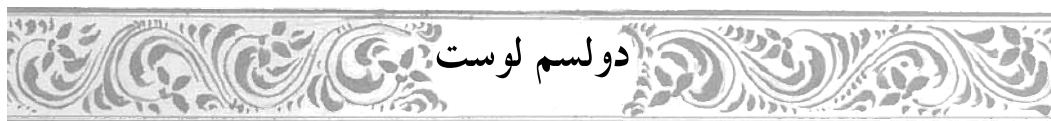
س

ش ښ

اب ج درس

دښوونکي له پاره یادونه: زده کوونکي دې پورته توري په مستقیم خط (خط کرسی) خو واره مشق کړي. دس ، ش اوښ توري یوډول لیکل کېږي چې توپیر یې یوازې په ټکو کې دی. کورنۍ دنده : غاښ لرونکی (ش)

موخه: دکش شوی (س) توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

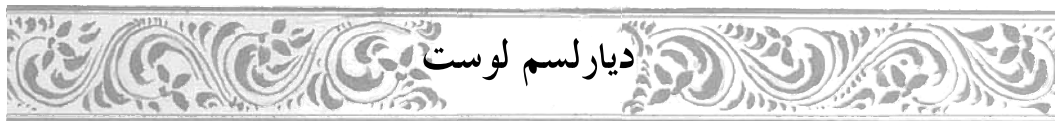
أب ج درس

دښوونکي له پاره : زده کوونکي دې پورته توري په مستقیم خط (خط کرسی) مشق اوتمرین کړي.

کورنی دنده: کش شوی (ش)

موخه: د ص توری د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

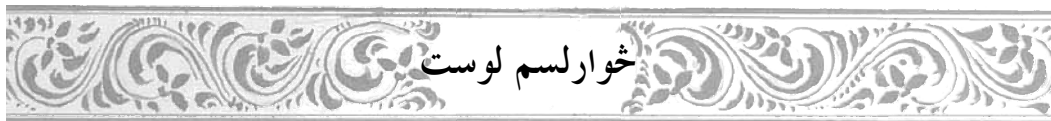
ص

ص ص ص

ا ب ج د ر س ص

دښوونکي له پاره یادونه: د ټولگي په توره دره د زده کوونکو لپاره (ص) وليکي.
زده کوونکي دې د (ص) توری د نۍ په قلم او د الف نه تر (ص) توري پورې په خود کار او يا
پنسل تمرین کړي.

موخه: د ط توري د ليكلو سره د زده كوونكو آشنا كول .

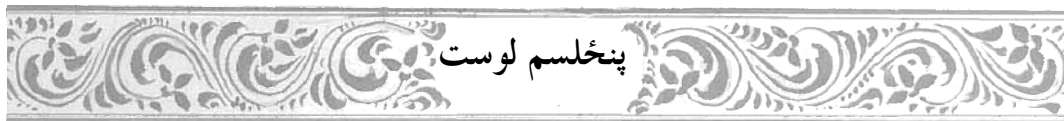
ط

ط ط ط ط

ابج درس س ص ط

بناغليه بنوونكيه! د(ط) توري د زده كولو څخه وروسته زده كوونكي دې په خود كار او يا پـنـسل دالف څخه تر(ط) توري پورې مشق او تمرين كړي .

موخه: د ع توری د لیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

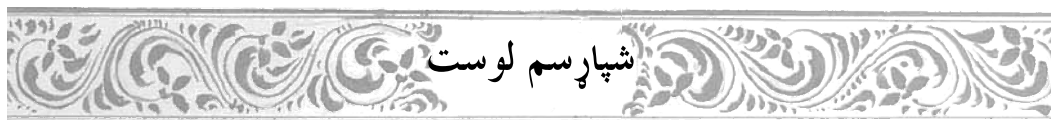
ع

ع ع ع ع

ابج درس ص ط ع

ښوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکي دې (ع) توری ښه زده کړي او د کړسي په خط باندې دهغې موقعیت ته پوره پاملرنه وکړي او دوی ته د کړسي د خط په هکله معلومات ورکړي.

موخه: د ف توری د لیکلو سره د زده کونکو آشنا کول.

ف

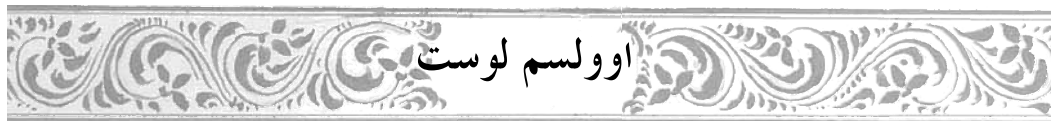
ف ف ف

ف

د (ف) کش شوی توری

بناغلیه بنوونکيه! د (ف) کش شوی توری د ټولگي په توره دره وليکي ترڅو زده کونکي د هغې په سمو لیکلو پوه شي.
کورنۍ دنده: (ف)

موخه: د ق توری دلیکلو سره د زده کوونکو آشنا کول.

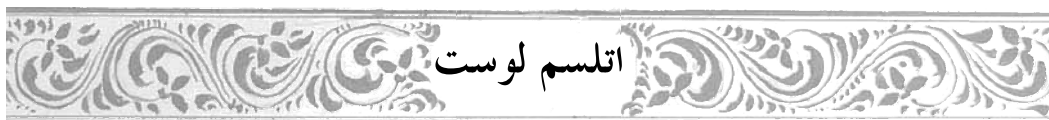
ق

ق ق ق ق ق

ابج درس ص ط ع ف ق

بنوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکي دې د الف څخه تر (ق) توري پورې په عادي قلمو دکرسي په خط باندي تمرین کړي.

موخه: د ک توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

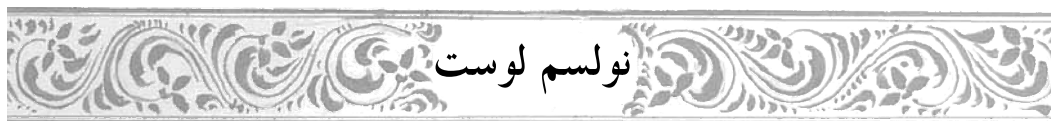
ک

ک ک ک ک ک

ک ک ک

بښوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکي دې دک اوک دتورو درې واړه ډولونه تمرین او دهغو اندازې ته دې خیر شي.
کورنۍ دنده: (ک)

موخه: د ل توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

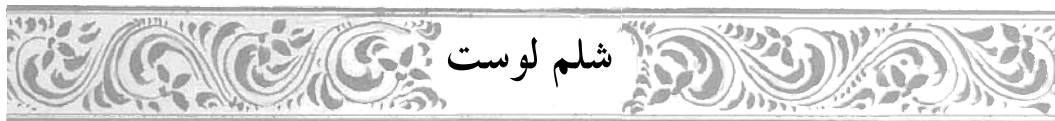
ل

ل ل ل ل ل ل

ابج درس ص ط ع ف ق ک ل

بښوونکي ته سپارښتنه: د (ل) توری د زده کوونکو د مشق په کتابچو کې په نې قلم ولیکي.
کورنۍ دنده: زده کوونکي دې د(الف نه تر ل) توري پورې په عادي قلمو ولیکي.

موخه: د م توري دليکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

م

م م م م م

ابج درس ص ط ع ف ق ک ل م

ښوونکي ته سپارښتنه: د "م" دتوري دليکلو په وخت کې دقلم حرکتونه زده کوونکي ته ور زده کړي!

موخه: دن توری دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

ن

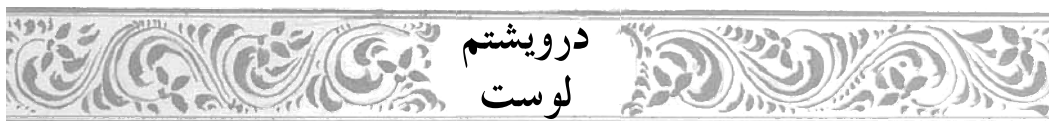
ن ن ن ن ن ن ن ن

ابج درس ص ط ع ف ق ک ل ه ن

بنوونکي ته سپارښتنه: زده کوونکوته دې وښودل شي چې دټولو تورو کاسې په یوه اندازه
دکړسي دخط په لاندنی برخه کې موقعیت لري.

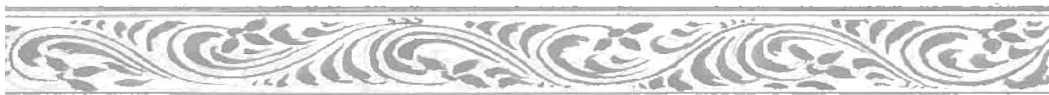

موخه: ده توري دليکلو سره دزده کونکو آشنا کول.

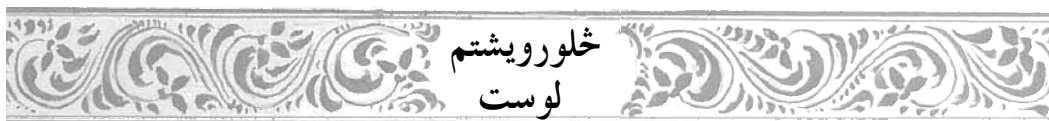
ه

ه ه ه ه ه

ه ه ه ه ه

بنوونکي ته سپارښتنه: د(ه) دتوري دليکلو طرز دکلمې په سر، مينځ او اخېر کې زده کونکو ته ورزده کړي!

موخه: دلاء تورو دليكلو سره دزده كورونكو آشنا كول.

لاء

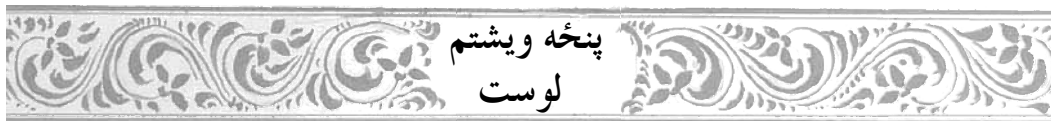
لا لا لا لا لا

د نسخ ليكل:

ابتج درس س ص ط ع ف ق ك
ل م ن و ه ه ه ه ل ا ي

زده كورونكي دې دالفا توري دكرسي په خط باندي په عادي قلمو تمرين كړي او دتورو موقعيت ته دې په كرسې خط باندي خپر شي.

موخه: دى توري دليكلو سره دزده كوونكو آشنا كول.

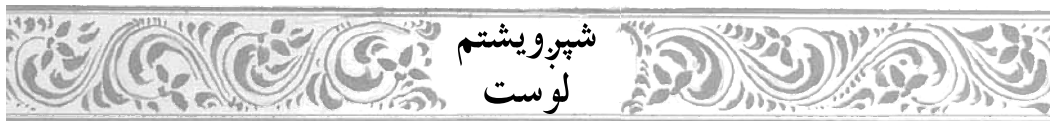
ى

ي ي ي ي ي

ج س ص ع ق ل ن ي

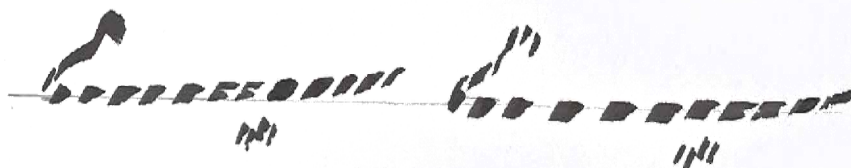

زده كوونكي دې كاسه لرونكي توري خوڅو واره دكرسي په خط باندي مشق او تمرين كړي.
كورنۍ دنده : (ى)

موخه: د چپه ی توري دلیکلو سره دزده کوونکو آشنا کول.

پ

ج س ص ع ق ل ن ی

زده کوونکي دې دتورو کاسي او دچپه (پ) توري خوځو واره دکرسي په خط باندې مشق اوتمرین کړي.

دالفبائوری

ا ب پ ت ث ج چ

ح خ ش ح د ذ ر ز ش ز س

ش بن ص ض ط ظ ع غ ف

ق ک گ ل م ن پ و ه لای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**